

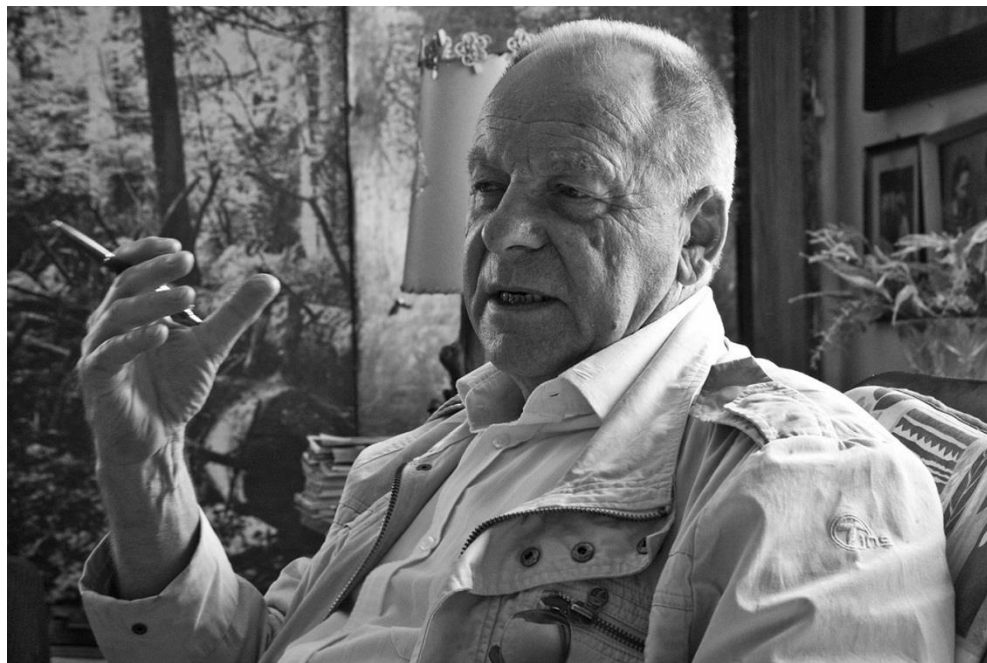
**JANUSZ WOJCIECH KOTASIAK
MUZEALNIK I SAMORZĄDOWIEC**

opracował Norbert Zięba

Janusz Wojciech Kotasiak urodził się 30 lipca 1938 r. w Jeleńcu, ale wychowywał się i edukował w Ostrowcu Świętokrzyskim. Był historykiem sztuki, ukończył muzealnictwo na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1962 roku, wspólnie z ostrowieckim regionalistą Stanisławem Jeżewskim i komendantem hufca ZHP Wojciechem Starzyńskim, korzystając ze wsparcia dyrektora Huty Ostrowiec Tadeusza Chrzanowskiego i ówczesnego przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej Bolesława Pożogi, prowadził działania zmierzające do utworzenia Muzeum Regionalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim. Doszło do tego 3 grudnia 1966 r., kiedy to uroczystie otwarto ostrowieckie muzeum, zlokalizowane w dawnym pałacu Wielopolskich w dawnej osadzie (a wówczas już dzielnicy) Częstocice. Nawiązywało do tradycji przedwojennego Muzeum Ziemi Opatowskiej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przy ulicy Górzystej. Inaugurację placówki stanowiła czasowa ekspozycja 16 arrasów z kolekcji króla Zygmunta Augusta, wypożyczona z Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu w Krakowie.

W 1972 roku J. W. Kotasiak został dyrektorem Muzeum Regionalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim i trzy lata później wystąpił do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z wnioskiem o wpisanie siedziby muzeum czyli pałacu Wielopolskich do rejestru zabytków, uzasadniając to koniecznością chronienia architektury XIX-wiecznej. Obiekt został zarejestrowany pod numerem 869 Dz. A. 12 grudnia 1978 r. placówka decyzją ówczesnego wojewody kieleckiego uzyskała status "muzeum autonomicznego", co wiązało się z poleceniem Komitetu Wojewódzkiego PZPR dotyczącym urządzenia stałej ekspozycji obrazującej historię ruchu robotniczego Kielecczyzny od połowy XIX-wieku do 1978 roku. Jej scenariusz przygotował Tadeusz Maszczyński.

W tym czasie J.W. Kotasiak przekonał dyrektora Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie Krzysztofa Dąbkowskiego co do celowości przejścia przez ostrowieckie muzeum Rezerwatu Archeologicznego w Krzemionkach Opatowskich. Za jego zgodą minister kultury wydał stosowne zarządzenie, które znalazło swoje odbicie w nadanym przez wojewodę kieleckiego nowym statucie muzeum z 1983 roku. 20 marca 1986 r. jego nazwę zmieniono na obowiązującą do dziś, to jest Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim. W 1992 roku ostatecznie zlikwidowano oddział poświęcony historii ruchu robotniczego, co sprawiło że za sprawą dyrektora Kotasiaka na powierzchni 480 metrów kwadratowych zaczęto prezentować tematyczne ekspozycje czasowe. Pierwszą z nich była wystawa XIX i XX-wiecznego malarstwa polskiego „Cztery pory roku”. Dla lokalnej społeczności największe znaczenie miała przygotowana na jubileusz 400-lecia miasta stała ekspozycja pt. „Ostrowiec, dobra ostrowieckie i ich właściciele od XVI do XIX wieku”. W latach 1984-2004 na terenie Rezerwatu Archeologicznego "Krzemionki" urządzono podziemną trasę turystyczną o długości ponad 500 metrów. Wykonano tam również skomplikowane, w większości pionierskie prace konserwatorsko-górnictwa, co niewątpliwie przyczyniło się do niedawnego wpisania neolitycznych kopalni krzemienia na prestiżową listę UNESCO, o co dyrektor Kotasiak zabiegał już od początku lat 90. ubiegłego wieku.

Tylko w latach 1996-2006 dyrektor J.W. Kotasiak i jego pracownicy zorganizowali 88 wystaw, w czasie czterdziestu lat jego pracy ich liczba sięgnęła około 320. Należy do tego dodać ponad 1660 seansów filmów oświatowych, około 1350 odczytów, prawie 50 konferencji naukowych oraz kilkadziesiąt koncertów kameralnych z udziałem takich gwiazd muzyki klasycznej i rozrywkowej jak: Wanda Wiłkomirska, Wiesław Ochman, Grażyna Hesse-Bukowska, Grażyna Brodzińska, Konstanty Kulka, Wojciech Młynarski, Przemysław Gintrowski, Stanisław Sojka, Włodek Pawlik i Zbigniew Wodecki.

Janusz Wojciech Kotasiak jest współautorem monografii historycznej Ostrowca Świętokrzyskiego z 1991 r. oraz redaktorem kolejnej, jubileuszowej (i póki co ostatniej) z 1997 roku. Był wtedy wiceprzewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Obchodów Czterechsetlecia Ostrowca Świętokrzyskiego. W 2006 roku napisał „*Baśnie i legendy dawnego Ostrowca*”. Miał udział w wydaniu trzech tomów „*Rocznika Muzeum Historyczno-Archeologicznego w Ostrowcu Świętokrzyskim*” oraz kilku innych cennych monografii z dziejów naszego regionu. W Telewizji Kablowej Ostrowiec prowadził autorskie programy „*Wędrowniki z Kotasiakiem*” oraz „*Rozmowy o sztuce*”. Wcześniej realizował amatorskie filmy o tematyce historyczno-oświatowej. Był inicjatorem powstania Towarzystwa Miłośników Ostrowca (obecnie Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Ostrowieckiej), artystycznej, multidyscyplinarnej Grupy 10 i fotograficznej Grupy V, Państwowego Ogniska Plastycznego w Ostrowcu Świętokrzyskim (obecnie Ognisko Pracy Pozaszkolnej) oraz Biura Wystaw Artystycznych. Po śmierci jego pierwszego kustosa Tadeusza Maja przez trzy lata (1999-2002) był dyrektorem tej instytucji. Muzeum Historyczno-Archeologicznym kierował do 30 czerwca 2006 roku. Po przejściu na emeryturę został przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach.

Od 1998 roku Janusz Wojciech Kotasiak realizował się również na płaszczyźnie politycznej i samorządowej. Należąc do Sojuszu Lewicy Demokratycznej, w 1998 roku został radnym Rady Powiatu Ostrowieckiego, ale był nim tylko przez pół roku, gdyż ówczesne przepisy zabraniały łączyć funkcje kierownicze ze sprawowaniem mandatu radnego. W Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego zasiadał w latach 2002-2014. Przez dwie kadencje był jej przewodniczącym (w latach 2002-2006 i 2010-2014). Zasiadał w Komisji Strategii i Rozwoju Miasta oraz Komisji Budżetu. W swoim ostatnim wywiadzie udzielonym kilka miesięcy przed śmiercią dokonał bilansu tego okresu: *Najważniejsze były budowa pływalni na Rawszczyźnie, sprzedaż ostrowieckiej huty Celsie oraz rewitalizacja Starego Zakładu, choć akurat o tym procesie mam bardzo krytyczne zdanie. Jako konserwator za-*

bytków walczyłem o to, żeby uratować stare maszyny, a jedną z walcowni zachować jako muzeum, a nie rozbierać. Te dwie co ocalały, pracują dziś pełną parą. Ale jak długo po potrwa? Do najważniejszych momentów z tego okresu dodałbym jeszcze budowę Galerii Ostrowiec przez firmę Polimeni, choć początkowo radni nie wyrażali zgody na sprzedaż terenów przy Kamiennej. Ale gdy galeria już powstała, to przeniosło się tam handlowe centrum miasta, a Rynek stracił swoje wcześniejsze znaczenie. Kolejne bardzo ważne wydarzenie to budowa obwodnicy Ostrowca Świętokrzyskiego. Kadencja z lat 2010-2014 upłynęła bez porywających sukcesów, poza uregulowaniem kwestii własności Browaru Saskich i wykonaniem kilku inwestycji drogowych.

30 marca 2020 r. podczas uroczystej sesji w Ostrowieckim Browarze Kultury długoletni przewodniczący Rady Miasta i emerytowany dyrektor Muzeum Historyczno-Archeologicznego Janusz Wojciech Kotasiak otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Zasłużony i powszechnie ceniony samorządowiec, muzealnik i działacz kulturalno-społeczny zmarł w szpitalu w Czerwonej Górze 18 lipca 2020 r. w wieku 82 lat.